

Christ Klep: Een Oekraïne-vredesakkoord op korte termijn? No way!

Door [Christ Klep](#) - 23 januari 2025
Geplaatst in [Donald Trump](#) - [Oekraïne](#) - [Rusland](#)

Het gaat er niet van komen. Maandenlang beloofde Donald Trump dat de oorlog in Oekraïne 'binnen 24 uur na de inauguratie' geregeld zou zijn. Een holle belofte natuurlijk. Na drie jaar bloedige strijd is er wel iets meer nodig dan een etmaal *dealmaking*.

Intussen zijn de doelpalen flink verplaatst. 'Laten we de deadline op honderd dagen zetten', bezwoer Trumps Oekraïne-gezant luitenant-generaal b.d. Keith Kellogg, 'en dan kijken of we tot een solide en te handhaven vredesakkoord kunnen komen dat het bloedvergieten gaat stoppen.' Trumps kandidaat als minister van Buitenlandse Zaken Marco Rubio ging al evenzeer op de rem staan: 'Deze kwestie is extreem ingewikkeld. Dit soort conflicten heeft diepe historische wortels.'

Rusland noch Oekraïne heeft zijn doelen bereikt

De nieuwe president zelf heeft de deadline voor een deal intussen verschoven naar, in zijn eigen woorden, 'een meer realistische zes maanden'. Sinds de verkiezingen heeft Trumps team geen vruchtbaar overleg gehad met Bidens team, is er geen routekaart richting een akkoord gepresenteerd en lijkt er ook geen pendeldiplomatie van enige betekenis plaats te vinden.

De belangrijkste reden dat er niet snel een houdbaar vredesakkoord zal komen, is eigenlijk heel basaal. Rusland noch Oekraïne heeft zijn fundamentele oorlogsdoelen al bereikt. Voor president Poetin komen deze doelen neer op het transformeren van Oekraïne tot een volgzame buurstaat. Dit vereist 'demilitarisering' en 'denazificatie' van Oekraïne, zodat het land een plooibare buur kan worden

Christ Klep: Een Oekraïne-vredesakkoord op korte termijn? No way!

binnen wat Poetin beschouwt als Ruslands legitieme invloedssfeer.

Kyiv op zijn beurt eist de volledige terugtrekking van Russische troepen uit Oekraïens territorium, inbegrepen de Krim en alle gebieden in Oost-Oekraïne die Rusland al controleerde vóór de inval van februari 2022. Sinds begin 2022 zijn er geen serieuze diplomatieke onderhandelingen meer geweest tussen Kyiv en Moskou.

Zoals zo vaak bepalen de ontwikkelingen op het slagveld in hoge mate hoe en wanneer er wapenstilstanden of vredesakkoorden tot stand komen. Zolang Russische troepen stukjes Oekraïens grondgebied afbijten, ziet Poetin geen reden om te stoppen. Althans niet zolang hij de gigantische verliezen aan mankracht en materieel enigszins kan compenseren, desnoods met opgelapte tanks en pantservoertuigen uit de jaren zestig.

Westerse bronnen schatten het aantal Russische doden en gewonden inmiddels op een kleine zevenhonderdduizend. Op het moment van schrijven hebben Russische troepen circa twintig procent Oekraïens territorium in handen. De Oekraïense verrassingsaanval in de Russische provincie Koersk lijkt het front niet echt 'gekeerd' te hebben.

Een uitputtingsoorlog

Aan de andere kant deelt Oekraïne de laatste weken stevige klappen uit met langeafstandswapens. Schattingen lopen uiteen, maar dat de Russische olie- en wapenindustrie forse schade oploopt, is wel duidelijk. Ook is het niet waarschijnlijk dat de Russische economie de duidelijke signalen van oververhitting kan negeren. Voor Kyiv is afwachten dus geen gekke optie.

Noord-Koreaanse troepen maken het verschil niet en het Russische leger kan dit operationele tempo van militaire operaties niet eindeloos volhouden. Alsnog een massamobilisatie afkondigen, zou politiek riskant zijn voor Poetin. Beide partijen hebben dus wezenlijke argumenten om de strijd voorlopig voort te zetten. Een uitputtingsoorlog pur sang.

'De beste verkoper ooit'

Trump zelf is vaag over de stappen die hij wil nemen. Hij pusht zijn vermeende uitstekende persoonlijke banden met zowel Poetin als Zelensky. Trumps verhouding tot de Oekraïense president is, lichtjes uitgedrukt, nogal gecompliceerd. 'Volgens mij is Zelensky de beste verkoper ooit - elke keer als hij naar de VS komt, vertrekt hij weer met zestig miljoen dollar aan militaire hulp,' sneerde Trump tijdens verkiezingsbijeenkomsten.

Zelensky en zijn ministers doen hun best Trump te paaien en hem tegelijk duidelijk te maken dat stopzetten van de militaire steun zou leiden tot een drama vergelijkbaar met Bidens gehaaste aftocht uit Afghanistan in 2021. Over twee jaar zou Trump dan moeten 'dealen' met een Oekraïne-probleem van nog veel grotere omvang, is de boodschap.

Christ Klep: Een Oekraïne-vredesakkoord op korte termijn? No way!

Maar Trumps persoonlijke banden zijn - weten we uit ervaring - allesbehalve een garantie voor succes. De Amerikaanse president heeft al wel gedreigd met het verminderen van de hulp aan Oekraïne en wil eigenlijk niet dat Oekraïne langeafstandsraketten op Rusland afvuurt. Bovenal ziet hij de Oekraïne-oorlog vooral als een probleem dat Europa zelf maar moet oplossen. 'Een oorlog met Rusland is belangrijker voor Europa dan voor ons', beweerde Trump in december vorig jaar, 'want er ligt een klein dingetje dat oceaan heet tussen ons in.'

Velen in Europa vrezen dat Trump zal pogen Oekraïne tot pijnlijke concessie te dwingen. En niet voor niets ramde Biden er gedurende de laatste weken van zijn presidentschap nog een flink pakket militaire bijstand doorheen ter waarde van vijfhonderd miljoen dollar.

NAVO-lidmaatschap op de lange baan

Een snelle 'deal' zal er echter niet snel komen. Gezant Kellogg heeft bij herhaling benadrukt dat Oekraïne geen *bad deal* door de strot geduwd zal krijgen. Kellogg is medeauteur van een vorig jaar verschenen rapport dat het volgende scenario ontvouwde: mocht Poetin niet meewerken aan een fatsoenlijke deal (met afbouw van de internationale sancties als lokmiddel), dan zullen de VS hun militaire steun aan Oekraïne flink vergroten. (Nog even los van de vraag of het Pentagon en de wapenindustrie dit kunnen waarmaken, gezien de schaarste qua voorraden en op de wapenmarkt.)

Mocht Kyiv niet meewerken, dan zouden de VS juist Oekraïne op een droogje zetten qua hulp. Hoe dan ook, in dit scenario zou Oekraïens NAVO-lidmaatschap op de lange baan worden geschoven, in ruil voor internationale veiligheidsgaranties voor Kyiv.

Oorlogsmoeheid

Het Kellogg-scenario lijkt in deze tragische en schier uitzichtloze omstandigheden niet eens zo'n slechte deal. Althans niet op het eerste gezicht. Maar de diplomatieke signalen voorspellen weinig goeds. Moskou eist nog steeds dat Oekraïne een neutrale status krijgt en een krijgsmacht van ten hoogste tachtigduizend militairen - wat een lachertje is. Ook moet Kyiv alle gebieden (en nog wat meer) overdragen die het Russische leger nu bezet.

In Oekraïne laten opiniepeilingen een steeds grotere oorlogsmoeheid zien. Een bijzonder heikel punt blijft de mobilisatie van nieuwe troepen op een jongere leeftijd. Nu ligt de gemiddelde leeftijd van de Oekraïense troepen nog rond de veertig jaar. Moreelproblemen en desertie komen vaak voor. Inmiddels stuurt Kyiv ook gevangenen richting het front. Om het nijpende mankrachttekort op te lossen, zal Zelensky wellicht onpopulaire maatregelen moeten nemen.

Waar het eigenlijk om gaat

Het is echter hoogst onwaarschijnlijk dat de Oekraïense bevolking een wurgdeal met Moskou zo maar zal accepteren. Een deal dus die Oekraïne reduceert tot een neutrale vazalstaat. Dit zijn de jaren

Christ Klep: Een Oekraïne-vredesakkoord op korte termijn? No way!

waarin Oekraïne vecht voor het antwoord op die ene existentiële vraag: is dit het geboortemoment van Oekraïne als een moderne soevereine staat of als een vazal van Moskou?

Zelensky heeft al wel aangegeven een wapenstilstand te kunnen accepteren in ruil voor solide internationale (lees: Amerikaanse) veiligheidsgaranties. De verloren Oekraïense gebieden moeten dan in de toekomst alsnog via diplomatie teruggewonnen worden. Dit laatste is – nog los van de belabberde mensenrechtensituatie in de door Rusland bezette gebieden – natuurlijk illusoir, gezien het meest basale strategische doel van Moskou: de volledige onderwerping van Oekraïne. Deze onderwerping is al evenzeer ondenkbaar, omdat zoiets de fysieke of politieke overname van Kyiv zou inhouden.

Maar zolang Poetin het gevoel heeft dat er nog iets te winnen valt, zal hij de strijd voortzetten. Al was het maar om een eventuele deal als 'een overwinning' te kunnen presenteren. Beeldvorming is vaak even belangrijk als werkelijke winst. Oekraïne op zijn beurt zal minstens de frontlijnen willen stabiliseren om niet vanuit een positie van zwakte te hoeven onderhandelen. En het zal de garantie willen dat Poetin niet na een paar maanden of een paar jaren een nieuwe oorlog begint.

Met internationale veiligheidsgaranties hebben de Oekraïners hoe dan ook geen al te beste ervaringen opgedaan de afgelopen decennia. Alleen volledig NAVO-lidmaatschap kan uiteindelijk zo'n garantie bieden.

Genoeg belangen om door te vechten

Ironisch genoeg heeft juist de Russische inval dit uitgangspunt bewezen: aan NAVO-leden als Polen of de Baltische staten durft Poetin z'n handen niet te branden. Maar Trump heeft – net als verschillende sceptische NAVO-lidstaten – al wel aangegeven Oekraïens NAVO-lidmaatschap niet te zien zitten. (Sterker nog, de president toonde begrip voor Poetins argument dat juist mogelijk Oekraïens lidmaatschap de oorlog bespoedigde.)

Europese plannen voor veiligheidsgaranties of vredes machten blijven vooralsnog wazig. Oftewel, voorlopig hebben beide partijen genoeg argumenten en belangen om door te blijven vechten – met of zonder een vermeende dealmaker in het Witte Huis.

Militair historicus [Christ Klep](#) publiceert in Wynia's Week regelmatig zijn actuele analyses over oorlog en andere veiligheidskwesties.

Wynia's Week verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar**, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. Doet u weer mee, **ook in 2025? Kijk [HIER](#)**. Hartelijk dank!